

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Robbert Moorman
r1.moorman@nijmegen.nl
06 – 50028529

Ons kenmerk

E24.000429

Bijlage(n)

Inkoopkaders beschermd wonen en
ambulant

Datum 6 februari 2024
Onderwerp Inkoopkaders Wmo beschermd wonen en
Wmo ambulant 2025

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over de inkoopkaders voor Wmo beschermd wonen en Wmo ambulant die door het college zijn vastgesteld.

De huidige contracten voor Wmo beschermd wonen en Wmo ambulant lopen eind 2024 af. Het inkoopkader voor Wmo ambulant is opgesteld door de gemeenten van de regio Rijk van Nijmegen.

Het inkoopkader voor Wmo beschermd wonen is opgesteld door de gemeenten van Gelderland-Zuid. De nieuwe contracten moeten per 2025 ingaan.

De inkoopkaders zijn gebaseerd op bestaande beleidskaders (namelijk *Samen dichtbij 2018-2020* en de *Evaluatie van Samen dichtbij (2021)* voor beschermd wonen en voor ambulant de *leidende principes sociale stad (2019)* en de nadere uitwerking in het beleidsdocument *Brede Basisteams Volwassenen in perspectief (2020)*) en het vaststellen gebeurt derhalve onder de bevoegdheid van het college. Ze bevatten de overwegingen en keuzes voor de contractering en geven daarmee richting aan de nadere uitwerking van de uiteindelijke aanbestedingsdocumenten.

Met deze inkoopkaders zetten we in op versterken van een eenduidige sturing op de ontwikkeling van de lokale en regionale Wmo. Door gelijktijdig in parallelle trajecten uitwerking te geven aan de inkoop van Wmo beschermd wonen en Wmo ambulant stellen we onszelf in staat om de uitgangspunten en uitwerking van de inhoud zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen.

Ter voorbereiding van de inkoop en het opstellen van de voorliggende inkoopkaders, is er is overleg (geweest) met regiogemeenten, zorgaanbieders, de toegang beschermd wonen (TBW) en Buurteams Volwassenen, Wmo-toezicht, cliënten, ervaringsdeskundigen, adviescommissie JMG, inkopers jeugd en gemeenten van buiten de regio.

In deze brief gaan we eerst in op de inhoud van het inkoopkader voor Wmo beschermd wonen, daarna op die van Wmo ambulant om ten slotte de planning van beide aanbestedingen met u te delen.

Inkoopkader Wmo beschermd wonen 2025

Wat is beschermd wonen?

Beschermd wonen betreft ondersteuning en (tijdelijk) verblijf voor mensen die vanwege ernstige psychische en psychosociale problematiek tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen en onplanbare zorg (24/7) nodig hebben. Deze ondersteuning kan binnen een instelling (beschermd wonen intramuraal) of thuis (beschermd thuis) plaats vinden. Bij beschermd wonen intramuraal is er sprake van koppeling van wonen en zorg; een cliënt kan bij stoppen van de zorg niet blijven wonen. Bij beschermd thuis is er geen sprake van koppeling van wonen en zorg, cliënt heeft dan een eigen huurovereenkomst.

Over 2022 waren er in totaal 1.009 cliënten met een indicatie Beschermd Wonen/Thuis. Per 1-1-2024 waren er 730 unieke cliënten met een indicatie Beschermd Wonen/Thuis.

Wat zijn de hoofdpunten uit het inkoopkader?

- De beleidsuitgangspunten, zoals vastgelegd in het beleidsplan *Samen dichtbij 2018-2020* en de *Evaluatie van Samen dichtbij (2021)*. In de raadsvergadering (dd. 22-12-2021) zijn beide door de Raad gesteld geldig te zijn tot 2026 en ongewijzigd voor het inkoopkader beschermd wonen. De kern van het beleid is dat we ernaar streven dat mensen met een psychische kwetsbaarheid zorg en ondersteuning ontvangen waarbij ze zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen door vergroting van zelfregie, samenredzaamheid en participatie.
- Op basis van de uitgangspunten en huidige ontwikkelingen hebben we aandacht voor de volgende thema's voor de nieuwe contractering beschermd wonen vanaf 2025:
 - Realiseren van een dekkend zorglandschap.
 - Realiseren van een zo gespreid zorglandschap mogelijk binnen de regio.
 - Realiseren van een toekomstbestendig zorglandschap.

Centrumgemeente Nijmegen

Gemeente Nijmegen is centrumgemeente voor beschermd wonen en daarmee verantwoordelijk voor de inkoop, contractmanagement en handhaving. Beschermd wonen wordt gezamenlijk ingekocht voor de hele regio Gelderland-Zuid.¹ Het Rijk is voornemens deze taak door te decentraliseren (planning: per 1-1-2025). Na de doordecentralisatie gaan regiogemeenten, met een ingroeipad van 7 tot 10 jaar, meer zelf regelen om de zorg (beschermd thuis) meer bij mensen thuis organiseren, in hun eigen stad, dorp of wijk.

Wat is de huidige stand van zaken rondom de contractering van beschermd wonen?

Op dit moment heeft de centrumgemeente Nijmegen raamovereenkomsten met negen zorgaanbieders voor beschermd wonen. Deze overeenkomsten zijn in 2020 Europees aanbesteed en eindigen van rechtswege per 1 januari 2025. Naast de negen

¹ Dit betreft de regio Rijk van Nijmegen (gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen) en de regio Rivierenland (gemeenten Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal).

gecontracteerde zorgaanbieders zijn er met ruim 20 zorgaanbieders maatwerkovereenkomsten afgesloten. Dit betreft overeenkomsten afgesloten voor de zorg aan specifieke cliënten omdat het gecontracteerde aanbod niet passend bleek of omdat er een (te) lange wachttijd was en de plaatsing urgentie had. De opdrachtwaarde voor beschermd wonen en beschermd thuis van Gelderland-Zuid bedroeg in 2022 €26,6 miljoen.

Wat zijn belangrijke ontwikkelingen?

Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt en woningmarkt. Mede daardoor is er krapte op de zorgmarkt en is er meer concurrentie (o.a. door de openstelling van de Wlz (Wet langdurige zorg) voor de GGZ-doelgroep) in tarieven en minder beschikbaarheid van intramurale plekken.

Daarnaast zien we een onevenredige verdeling beschermd wonen intramuraal en beschermd thuis in de regio. De capaciteit voor beschermd wonen is van oudsher gecentreerd binnen de gemeente Nijmegen. Tegelijkertijd zien we een toenemende vraag naar ondersteuning voor cliënten met meervoudige en complexe probleemvragen (denk aan combinatie van verslaving, LVB, psychiatrie en gedragsproblematiek).

Wat zijn de uitgangspunten van het inkoopkader?

De beleidsuitgangspunten, zoals vastgelegd in het beleidsplan *Samen dichtbij 2018-2020* (2017) en de *Evaluatie van Samen dichtbij* (2021), zijn geldig tot 2026 en ongewijzigd voor het inkoopkader Beschermd Wonen. De regionale visie is in essentie: herstel en participatie van mensen met een psychische kwetsbaarheid in de eigen omgeving. Op basis van de visie, geschetste ontwikkelingen en uitgangspunten van het beleidskader *Samen dichtbij* hebben we onderstaande thema's benoemd als uitgangspunten voor de nieuwe contractering van zorgaanbieders beschermd wonen in 2025.

1. Realiseren van een dekkend zorglandschap

Een passend en toegankelijk aanbod van voorzieningen beschermd wonen staat onder druk door ontwikkelingen zoals concurrentie vanuit de Wlz op beschikbare plekken, de maatregelen om Wlz instroom te beperken, de lange wachttijd, toename van maatschappelijke opvang, een beperkte beschikbaarheid en krapte op zowel de woningmarkt als arbeidsmarkt. We verwachten daarom een groei van het benodigde aanbod beschermd wonen (zowel intramuraal als extramuraal). Ons streven is om met de nieuwe inkoop een passend aanbod voorzieningen te realiseren voor verschillende 'subgroepen' beschermd wonen.

2. Realiseren van een zo gespreid mogelijk zorglandschap in de regio

Spreiding van de voorzieningen beschermd wonen (met name beschermd thuis) in de regio is een aandachtspunt tijdens deze inkoop. Zo willen we de eisen bij beschermd thuis voor 24/7 beschikbaarheid verlichten, de 24/7 bereikbaarheid behouden en daarbij stimuleren dat er meer gebruik gemaakt wordt van videobellen.

3. Realiseren van een toekomstbestendig zorglandschap

Gezien de beperkte beschikbaarheid van middelen, menskracht en expertise is het extra belangrijk dat we hierin samenwerken, creatief en resultaatgericht zijn. De eisen die we stellen aan personeel en de inzet van ervaringsdeskundigen zullen we nog beter afstemmen op de huidige arbeidsmarkt, zodat deze realistisch, doelmatig en betaalbaar zijn. We bieden ruimte voor innovatie en samenwerking zodat expertise, kennis en innovatie (zoals eHealth) nog meer benut zal worden. We beperken zowel in de aanbesteding(-en) als in de uitvoering de administratieve lasten voor aanbieders en cliënten. We blijven daarbij sturen op kwaliteit en resultaten.

Inkoopkader Wmo ambulant 2025

Wat is Wmo ambulant?

Dit inkoopkader richt zich op ondersteuning voor volwassen inwoners met een beperking of met een chronisch psychisch-, of psychosociaal probleem.² Het gaat bijvoorbeeld om de inzet van begeleiding, dagbesteding en tijdelijke ontlasting en ondersteuning van mantelzorgers.³

De opdrachtwaarde voor Ambulante Wmo⁴ bedroeg in 2022 €23,3 miljoen euro voor de regio Rijk van Nijmegen. Daarnaast is er een subsidie Praktische hulp bij Participatie en een inkoop praktische begeleiding van samen ongeveer € 1 miljoen. Eén subsidie voor Iriszorg voor het leveren van ambulante begeleiding in het kader van verslavingsproblematiek van €1,5 miljoen. En twee subsidies van samen €1.6 miljoen euro voor dagbesteding. De totale opdrachtwaarde bedraagt € 27,4 miljoen euro voor de regio Rijk van Nijmegen. De nieuwe contracten Wmo ambulant worden ingekocht en beheerd door het ROB voor de gemeenten van de regio Rijk van Nijmegen.

Wat zijn de uitgangspunten van het inkoopkader?

Gemeenten in de regio Nijmegen hebben als visie om de ondersteuning lokaal, toegankelijk en integraal te organiseren dicht bij de inwoners. Ondersteuning die toegankelijk, betaalbaar en van goede kwaliteit is. Hierbij zijn op basis van staande beleid de volgende uitgangspunten geformuleerd:

1. De ondersteuning is gericht op versterking van de veerkracht en sociale steun rond mensen en hun sociale netwerk zodat de zelfregie, zelf- en samenredzaamheid groter wordt (preventie voor curatie, licht waar kan en zwaar waar nodig, herstelgericht, normaliseren).
2. Ondersteuning kenmerkt zich door het behalen van resultaat met oog voor kostenbewustzijn en proportionaliteit waarbij inhoud van de ondersteuningsvraag leidend is (voorkomen bureaucratie, lastenverlichting, datagestuurd, digitaal indien mogelijk, passend kwaliteitsniveau).
3. De ondersteuning wordt zo dichtbij mogelijk geboden, zoveel mogelijk verankerd in de gewone leefomgeving en in nauwe samenwerking met de partijen die in het gewone leven een rol spelen.

² [Doelgroep \(antwoordop.nl\)](#)

³ [Wet maatschappelijke ondersteuning \(Wmo\) | Zorg en ondersteuning thuis | Rijksoverheid.nl](#)

⁴ Betreft verschillende vormen van begeleiding, dagbesteding 18+ (exclusief ouderen), kortdurend verblijf, Tijdelijk Verblijf LVB 18+

4. Ondersteuning voor de complexe doelgroep wordt pragmatisch en doelmatig gerealiseerd.

Voor de verdere uitwerking van de inkoopdocumenten worden in het inkoopkader de volgende hoofdrichtingen voorgesteld:

- Van de ambulante begeleiding verwachten wij een werkwijze die gericht is op preventie en sociale inclusie en aansluiting op de Buurtteams Volwassenen.
- Samenwerking in de keten en in het netwerk zijn hierin cruciaal om de ondersteuning (formeel of informeel) uit te voeren en om de inzet van de zorg proportioneel en betaalbaar (kostenbewustzijn) te houden.
- Vanwege de toenemende krapte op de arbeidsmarkt willen we zo breed mogelijk kijken en onder andere minder vasthouden aan de huidige vaste scholingseisen.
- Wij streven naar een dekkend gecontracteerd zorglandschap, kwantitatief en kwalitatief.

We streven naar een duurzame samenwerking met gecontracteerde aanbieders door het afsluiten van meerjarige raamovereenkomsten.

Wat zijn belangrijke ontwikkelingen?

- Aansluiten op de beweging 'begeleiding laagdrempelig dichtbij en indicatievrij'
De buurtteams helpen inwoners in het vinden van de juiste ondersteuning. Daarbij bieden ze steeds vaker zelf kortdurende ondersteuning en leiden door naar de geïndiceerde zorg wanneer dat nodig is. De in te kopen begeleiding is altijd aanvullend op wat de buurtteams zelf doen en ook op wat in het voorliggend, collectief en/of vrij toegankelijk veld beschikbaar is. Met dit inkoopkader zetten we in op het verder verstevigen en uitbouwen van de richting die we hebben ingezet met de Buurtteams Volwassenen.
Het vraagt van alle betrokkenen - dus aanbieders, Buurtteams en andere verwijzers en van de sociale basis - een goede samenwerking en afstemming om de ingezette beweging verder uit te bouwen.

Aanvullend op bovenstaande ontwikkeling spelen voor Wmo ambulant dezelfde ontwikkelingen die we bij beschermd wonen al toegelicht zijn in deze brief, te weten:

- Meer complexe ondersteuningsvragen opvangen in het Sociaal Domein
- Voorsorteren op toenemende arbeidsmarktkrapte
- Administratieve lasten beperken

Planning inkoop

De planning van de beide aanbestedingen volgt hetzelfde tijdspad, te weten:

- Besluitvorming college aanbestedingsdocumenten en raadsinformatiebrief. April 2024.
- Publicatie aanbestedingsdocumenten. Mei 2024.
- Besluitvorming college gunningsadvies en voorlopige gunning en raadsinformatiebrief. September 2024.
- Start nieuwe raamovereenkomsten. 1 januari 2025.

Tot slot

Mocht u naar aanleiding van deze brief aanvullende vragen hebben over dit onderwerp dan lichten wij u naar aanleiding hiervan één en ander graag toe.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
Burgemeester

Bijlagen

- Bijlage 1: Inkoopkader Wmo beschermd wonen 2025
- Bijlage 2: Inkoopkader Wmo ambulant, dagbesteding & kortdurend verblijf 2025